แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒
รอบการประเมินที่ ๑ /๒๕๖๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ – ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ชื่อ-นามสกุล นางสาวบุญส่ง สว่างแสง **ตำแหน่ง** เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน
หน่วยงาน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
หัวข้อการพัฒนา ความท้าทายของผู้นำภาครัฐในยุค VUCA world (The Challenges of Government leaders in VUCA world)
วิธีการพัฒนา การฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
วันที่พัฒนา ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ **สถานที่** ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
หน่วยงานที่จัดอบรม สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการตระหนักรู้ในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับการเปลี่ยนแปลงแล้วมีผลกระทบต่อองค์กร พร้อมมีแนวทางบริหารจัดการสถานการณ์ต่างๆ ได้ดีมากยิ่งขึ้น

๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีแนวทางในการพัฒนาตัวเอง ทีมงานและองค์กรให้เข้าสู่องค์กรยุคดิจิทัลได้สามารถดำเนินภารกิจในรูปแบบใหม่ต่อไปได้

๓. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ความเป็นผู้นำ (Leadership) ภายในตัวเองในรูปแบบต่างๆ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์และเป้าหมายขององค์กรด้วยความเชื่อมั่น

๔. เพื่อให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนตัวเองและสร้างการเปลี่ยนแปลงให้ทีมงานมีขวัญกำลังใจในการก้าวข้ามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยจิตวิทยาเชิงบวก

๕. เพื่อให้สามารถตัดสินใจในการบริหารจัดการโครงการด้านดิจิทัลได้

สรุปสาระสำคัญ

๑. ผู้นำปรับตัวสร้างการเปลี่ยนแปลง (Adaptive Leadership)

Adaptive Leadership คือ คุณสมบัติผู้นำควรมี โดยคำนิยามของ Ronald Heifetz ได้ให้นิยามความหมายไว้ว่า “คนที่สามารถนำพาองค์กรหรือทีมงานฝ่าฟันความเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขปัญหาที่เปลี่ยนแปลง ผันผวนตลอดเวลาได้” การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี การแข่งขัน สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ เศรษฐกิจ สถานการณ์เหล่านี้เรียกว่า “**VUCA World**” รวมถึงการเปลี่ยนแปลงด้านนวัตกรรมอย่างพลิกผัน (Disruptive innovation) **VUCA** ย่อมาจาก Volatility (ความผันผวน), Uncertainty (ความไม่แน่นอน), Complexity (ความซับซ้อน) และ Ambiguity (ความคลุมเครือ)

๒. การเป็นผู้นำที่ปรับตัวได้ (Adaptive Leadership) ในโลก VUCA

เป็นทักษะสำคัญในการบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงในโลก VUCA ผู้นำที่ปรับตัวได้ต้องมีความสามารถดังนี้

๑) วิเคราะห์เหตุการณ์ : เข้าใจธรรมชาติของปัญหาที่เกิดขึ้น ว่าเป็นปัญหาที่สามารถจัดการแก้ไขได้ด้วยความรู้และประสบการณ์เดิม หรือเป็นปัญหาเชิงปรับตัวที่ต้องอาศัยการเรียนรู้ และ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

๒) สร้างความเข้าใจร่วมกัน : สื่อสารให้ผู้ตามเข้าใจสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และสร้างความร่วมมือในการหาทางออก

๓) ทดลองและเรียนรู้ : ทดลองวิธีการใหม่ๆ และเรียนรู้จากสิ่งที่ผิดพลาด

๔) ยืดหยุ่นและปรับตัว : ปรับวิธีการทำงานและกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

๕) สร้างความเชื่อมั่น : สร้างความเชื่อมั่นให้กับคนในองค์กร และกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง

๓. การสร้างแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงในยุค VUCA

การกระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรมีความกระตือรือร้นในการปรับตัว และเผชิญหน้ากับความท้าทายที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่แน่นอน ซึ่งทำได้โดยการสร้างความเข้าใจในสถานการณ์ VUCA สร้างเป้าหมายที่ชัดเจน สื่อสารอย่างเปิดเผย และส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การสร้างแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงในยุค VUCA ต้องอาศัยการสร้างความเข้าใจในสถานการณ์ การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน การสื่อสารที่เปิดเผยการส่งเสริมการเรียนรู้ และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยืดหยุ่น การทำเช่นนี้จะช่วยให้บุคลากรมีความพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับความท้าทายและขับเคลื่อนองค์กรให้ประสบความสำเร็จในโลกที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคและเทคโนโลยี

๔. รูปแบบความเป็นผู้นำด้านดิจิทัล (VUCA Prime)

VUCA Prime คือ โมเดลกลยุทธ์ที่ **Bob Johansen** (จาก Institute for the Future) พัฒนาขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางให้ผู้นำใช้ "แก้ทาง" หรือรับมือกับสภาวะเชิงลบของโลกยุค VUCA หลักการคือการเปลี่ยนความหมายของอักษรชุดเดิม (V, U, C, A) จากอุปสรรคให้กลายเป็น **คุณลักษณะเชิงบวก** ที่ผู้นำต้องมี ดังนี้

๑) Vision (วิสัยทัศน์) ⟶ แก้ทาง Volatility (ความผันผวน)

ปัญหา : เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนเร็วและแรงจนคนในองค์กรเสียขวัญหรือหลงทิศทาง

วิธีแก้ : ผู้นำต้องมี วิสัยทัศน์ที่ชัดเจน (North Star) เพื่อเป็นจุดยึดเหนี่ยว แม้วิธีการจะเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ แต่ "เป้าหมายสูงสุด" ต้องไม่สั่นคลอน เพื่อให้คนในทีมรู้ว่าเรากำลังทำไปเพื่ออะไร

๒) Understanding (ความเข้าใจ) ⟶ แก้ทาง Uncertainty (ความไม่แน่นอน)

ปัญหา : เมื่ออนาคตทำนายไม่ได้ ข้อมูลในอดีตใช้ไม่ได้ผล ทำให้เกิดความกลัวและไม่กล้าตัดสินใจ

วิธีแก้ : ผู้นำต้องหยุดเพื่อ รับฟังและสังเกต (Stop, Look, Listen) ต้องออกไปสัมผัสหน้างานจริง คุยกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสร้างความเข้าใจในบริบทใหม่ๆ และลดช่องว่างของความไม่รู้

๓) Clarity (ความชัดเจน) ⟶ แก้ทาง Complexity (ความซับซ้อน)

ปัญหา : เมื่อปัญหามีหลายมิติเกินไปจนดูวุ่นวาย ยุ่งเหยิง และตัดสินใจลำบาก

วิธีแก้ : ผู้นำต้องทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย สื่อสารอย่างตรงไปตรงมา ตัดสิ่งที่ไม่ใช่ออกไป (Simplicity) เพื่อให้ทีมงานโฟกัสเฉพาะสิ่งที่สำคัญจริงๆ และลดความสับสนในกระบวนการทำงาน

๔. Agility (ความคล่องตัว) ⟶ แก้ทาง Ambiguity (ความคลุมเครือ)

ปัญหา : เมื่อสถานการณ์ไม่ชัดเจน ไม่มีสูตรสำเร็จ หรือมีความย้อนแย้งสูง

วิธีแก้ : ผู้นำต้องสร้างความ ยืดหยุ่นและว่องไว เน้นการทำงานแบบกระจายอำนาจ เพื่อให้ตัดสินใจได้ทันที กล้าลองผิดลองถูก (Experimentation) และพร้อมปรับเปลี่ยนทิศทางได้ทันทีเมื่อมีข้อมูลใหม่เข้ามา

๕. การสร้างความเข้าใจและพัฒนาสมรรถนะของทีมงานให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์

เมื่อพนักงานภายในองค์กรมีความเข้าใจและพัฒนาสมรรถนะของทีมงานให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และนำดิจิทัล (Digital) มาประยุกต์ใช้ภายในองค์กร เมื่อมีการใช้ดิจิทัล (Digital) ก็เริ่มมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบางอย่างให้เหมาะกับการทำงาน และหากพนักงานมีการมองข้อมูลหรือการทำงานโดยอาศัยข้อมูลที่มากกว่าความรู้สึกในอดีต และมีการปรับเปลี่ยนจาก Fixed Mindset เป็น Growth Mindset

Fixed Mindset	Growth Mindset
๑. ตั้งเป้าหมายเป็นผลงานที่สามารถบรรลุได้ไม่ยาก	๑. ตั้งเป้าหมายพัฒนาตัวเอง
๒. ตัวเองเก่งเมื่อทำงานไม่ผิดพลาดส่งก่อนเวลา	๒. รู้สึกว่าตัวเองเก่งเมื่อได้รับมอบหมายงานที่ท้าทาย
๓. ไม่กล้าเสนอความคิดเห็นเพราะกลัวตอนผิด	๓. กล้าคิด กล้าถาม ไม่กลัวถูกใครมองว่าโง่
๔. เมื่อเจองานที่ยากจะคิดว่าฝีมือไม่ถึง	๔. เมื่อเจองานยากจะอยากเรียนรู้และทำให้สำเร็จ
๕. ใช้ปัญหาเป็นข้ออ้างในการล้มเลิกความตั้งใจ	๕. เห็นปัญหาเป็นโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนา
๖. ปฏิเสธคำวิพากษ์วิจารณ์เชิงลบที่ดีต่อตัวเอง	๖. นำคำวิพากษ์วิจารณ์ไปปรับปรุง
๗. เมื่อทำไปสำเร็จจะรู้สึกท้อแท้ สิ้นหวัง	๗. เมื่อทำไม่สำเร็จจะพยายามหาวิธีแก้ปัญหาต่อไป
๘. หวาดหวั่นเมื่อเห็นผู้อื่นประสบความสำเร็จ	๘. นำข้อดีจากผู้ที่มีประสบความสำเร็จมาปรับใช้

ทำให้พนักงานได้มีการลองผิดลองถูกได้และพัฒนาตัวเอง และสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ที่มีความสร้างสรรค์ และมีประสิทธิภาพในการทำงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรและพัฒนาต่อไปอย่างก้าวกระโดด

ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้

ได้เรียนรู้และมีความเข้าใจ แนวคิดความท้าทายของผู้นำภาครัฐในยุค VUCA world ที่มีความสำคัญต่อการทำงาน การเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลต่อองค์กร ทำให้เกิดมุมมอง ปรับเปลี่ยน วิธีการ และสร้างแนวคิดการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวกับการทำงานและพร้อมรับมือกับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างตลอดเวลา

การนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้

นำความรู้มาถ่ายทอดให้กับเจ้าหน้าที่ภายในองค์กร ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นที่จะส่งผลต่อองค์กร เพื่อให้เกิดมุมมองใหม่ๆ ปรับเปลี่ยน วิธีการ และสร้างแนวคิดการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวกับการทำงาน รวมทั้งสร้างขวัญกำลังใจในการก้าวข้ามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยจิตวิทยาเชิงบวก

แนวทางการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกร

โดยจัดอบรมให้กับเกษตรกรที่เป็นแกนนำทางด้านการเกษตร สำหรับให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี การแข่งขัน สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ เศรษฐกิจ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงด้านนวัตกรรมอย่างพลิกผันในยุคปัจจุบัน เพื่อสร้างผู้นำด้านเกษตรและถ่ายทอดให้กับเพื่อนๆ เกษตรกร นำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันและภาคเกษตรต่อไป

(ลงนาม) .....บุญส่ง สว่างแสง.....

(นางสาวบุญส่ง สว่างแสง)

เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

(ลงนาม) .....

(นายอนุรักษ์ บัวคลี่คลาย)

ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ